

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Jozef Dvonč, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	724/2012
Názov materiálu:	Návrh na udelenie Ceny mesta Nitry Mgr. art. Jánovi Greššovi za výrazný prínos pre divadelné a filmové umenie, za rozvoj kultúry a reprezentáciu mesta Nitry
Spracovateľ:	Divadlo Andreja Bagara v Nitre Mariana Krajmerová, ref. pre kultúru
Napísal:	Mariana Krajmerová, ref. pre kultúru
Prizvať:	-
Dátum rokovania MZ:	7. 11. 2012
Dátum vyhotovenia:	31. 10. 2012
Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre p r e r o k o v a l o Návrh na udelenie Ceny mesta Nitry Mgr. art. Jánovi Greššovi za výrazný prínos pre divadelné a filmové umenie, za rozvoj kultúry a reprezentáciu mesta Nitry u d e ľ u j e Cenu mesta Nitry Mgr. art. Jánovi Greššovi za výrazný prínos pre divadelné a filmové umenie, za rozvoj kultúry a reprezentáciu mesta Nitry u k l a d á vedúcemu odboru kultúry zabezpečiť akt udelenia Ceny mesta Nitry na slávnostnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre
Podpis predkladateľa:	

Návrh na udelenie Ceny mesta Nitry Mgr. art. Jánovi Greššovi
za výrazný prínos pre divadelné a filmové umenie, za rozvoj kultúry a reprezentáciu
mesta Nitry

Meno: Mgr. art. Ján Greššo
Narodený: 21. november 1952, Zvolen
Zamestnanie: riaditeľ divadla, herec
Štátna príslušnosť: SR
Trvalé bydlisko: Nitra, Južná 10

Mgr. art. Ján Greššo sa narodil 21. novembra 1952 vo Zvolene. V roku 1976 absolvoval štúdium herectva na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Od roku 1976 je členom Divadla Andreja Bagara v Nitre.

Zjavom a výrazovou škálou bol predurčený stvárňovať postavy mladých mužov s chlapčenským romantizmom a lyrizmom: Krásavec (Muž a žena, 1976), Octavio (Oko za oko, 1977), Nat (Tanec myši, 1977), Maroš Novák (Pozor na anjleov, 1978), Princ (Popoluška, 1978), Romeo (Romeo a Júlia, 1979), Miňo (Sneh nad limbou, 1980). V 80 -tych rokoch sa jeho výrazové spektrum rozšírilo a prehĺbilo. Jeho register sa obohatil o obsahovo a eticky kontrastné postavy – Lucius (Titus Andronicus, 1981), o paródiu a bezuzdnú komiku – Lizaveta Platonovna (Fantázia, 1981), protikladne k nej o jemnú komiku – Ciarbellini (Impresáριο zo Smyrny, 1983) až po melancholickú komiku – Pišta Vachálek (Liberio, 1984). Všetky tieto postavy a črty, počnúc priesračným lyrizmom: Ondrejko (Šikuliáda, 1982), Gvidon (O cárovi Saltánovi, 1983), cez vyjadrenie filozoficky motivovanej rozpoltenosti – Móric (Jarné prebudenie, 1983), až po karikatúru dekadentnej prejemnenosti – Abolianinov (Zojkin byt, 1984) sa zúročili predovšetkým v spolupráci s režisérom Jozefom Bednárikom. Ján Greššo sa postupne prehráva k zložitejším charakterovým postavám, v ktorých odhaľuje tragickú rozpoltenosť a neraz bezvýhodiskový zápas o životnú cestu – Syn (Foxtrot, 1985), smiešny Cléonte (Meštiak šľachticom, 1986), Choriya Mironovič (V mene zeme a slnka, 1987), Bormental' (Psie srdce, 1988), Kubo (Zimná rozprávka, 1989, Dr. Morris Ritz (Lúčna harfa, 1989).

V rokoch 1995 a 1996 zastával Ján Greššo funkciu umeleckého šéfa nitrianskeho divadla. V 90-tych rokoch na Jána Greššo čakali postavy vnútorne pochybujúcich, ale aj rázne konajúcich hrdinov: Judáš a Dismas (Hra o umučení..., 1990), Alfréd (Historky z viedenského lesa, 1991), Bridaine (S láskou sa neradno zahrávať, 1992), Kristián (Krysiar, 1993), Adolphe (Pekár, pekárka a ich učeň, 1994), Carlos (Vietor v korunách Sasafrasu, 1994), Otec (Perinbaba, 1995), Sebastian Faden (Povraz s jedným koncom, 1996), Svyryd (Slečinka, 1997), Otec (Záveje, 1997), Hajtman (Fidlikant na streche, 1998), Banquo (Macbeth, 1999), Richtár (Báthoryčka, 2000).

Od roku 2001 sa stal riaditeľom Divadla Andreja Bagara v Nitre. Aj napriek svojej náročnej a zodpovednej funkcii – kedy nitrianske divadlo získalo množstvo domácich ocenení, zúčastnilo sa na desiatkach domácich aj zahraničných festivaloch a divácka návštevnosť sa stala v histórii divadla rekordná – zostal verný javisku ako herec.

Z postáv posledného obdobia, kedy dominovali hrdinovia otcov alebo mužov skúšaných a sklamaných osudom, spomeňme napríklad: Sklenársky majster, učiteľ, dekan filozofie (Hra snov, 2001), Manolakas (Grék Zorba, 2001), Otec (Príbehy obyčajného šialenstva, 2003), (Mariša, 2003), Šangalov otec (Adam Šangala, 2003), Riaditeľ (Aj kone sa

strielajú, 2005), Doktor Kenneth (Búrlivé výšiny, 2006), Kamenský (Statky zmätky, 2007), Prefekt (Modrá ruža, 2008), Gajev (Višňový sad, 2009), Vladimír Slávik (Koniec hry, 2010), Otec (Láska a peniaze, 2012).

Ján Greško má na svojom konte bohatú filmografiu a množstvo postáv vytvorených v televíznej hranej tvorbe: Prípad krásnej nerestnice (1973), Do zbrane, kuruci! (1974), Horali (1974), V každom počasí (1974), Studené podnebie (1974), Veľká noc a veľký deň (1974), Milosrdný čas (1975), Šepkajúci fantóm (1975), Alizuna (1975), Nepokojná láska (TV seriál, 1975), Desať percent nádeje (1976), Rozdelení (1976), Vincova fajka (1976), Bludička (1977), Črty zo života (TV seriál, 1977), Louis Pasteur (1977), Rača, láska moja (1977), Zbojnícky tanec (1978), Cnostný Metod (1979), Blízke diaľavy (1979), Čarodejkina pravnučka (1980), Krásna múdrosť (1980), Chlapec z majera (1980), Posledný súd Michelangela Buonarottiho (1980), Na baňu klopajú (TV seriál, 1980), Triptych o láske (1980), Člny proti prúdu (1981), Noční jazdci (1981), Dozrievanie (1981), Ďuro - Truľo (1981), Konôpka (1981), Nebojsa (1981), Starý včelár (1981), Dve duše (1982), Kúzelné mestečko (TV seriál, 1982), Lampáš malého plavčíka (1984), Dom pod morušou (1984), Vrabce z tniea (TV seriál, 1984), Vzbúrené mesto (1984), Vynálezy hodinára Aurela (TV seriál, 1984), A vrátil sa im pokojný spánok (1985), Materské znamienko (TV seriál, 1985), Pipa schafft alle (1985), Skon Paľa Ročku (1985), Skleníková Venuša (1985), Vydatá slečna Rosita (1985), Zakázané uvoľnenie (1986), Alžbetin dvor (TV seriál, 1986), O mužoch, ženách a deťoch (1986), Safari (TV seriál, 1986), Noc pred Kračúnom (1987), Zbojnícke fašiangy (1987), Matej Bel z Očovej (1987), Koník z Ebenu (1987), Dunajské rozprávky (1988), Prebudenie (1989), V meste plnom dáždnikov (1989), Rozprávanie temných slatín (1989), Čarovné kresadlo (1990), Ako som plával ku kráľovnej severu (1990), Trpký voz nádeje (1991), Bakchus (1993), Amálka, ja sa zbláznim! (1999), Ticho po búrke (2000), Ordinácia v ružovej záhrade (TV seriál, 2007 – 2012), Ako som prežil – Obvinenie (2009), Obhliadka (2010), Dr. Ludsky (TV seriál, 2011).

Ján Greško je špičkovým dabingovým hercom a svoj hlas prepožičal mnohým hercom zahraničnej produkcie v stovkách filmov a seriálov.

Ján Greško je od roku 1998 poslancom Mestského zastupiteľstva v Nitre. Je držiteľom Gavalierskeho križa – najvyššieho poľského vyznamenania.

Dôvodová správa

Návrh na udelenie Ceny mesta Nitry Mgr. art. Jánovi Greškovi predkladá primátor mesta Nitry v súlade so Všeobecne záväzným nariadením č. 1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov.

Predloženým návrhom sa v zmysle čl. 5. ods. 1 Všeobecne záväzného nariadenia č. 1/1998 o udeľovaní ocenení mesta Nitry v znení neskorších zmien a dodatkov zaoberala na svojom rokovaní dňa 17. 10. 2012 Komisia MZ v Nitre pre kultúru, cestovný ruch a zahraničné vzťahy. Uznesením č. 30/2012 odporučila Mestskému zastupiteľstvu v Nitre udeliť Mgr. art. Jánovi Greškovi Cenu mesta Nitry. Materiál bude prerokovaný na mimoriadnom zasadnutí Mestskej rady v Nitre dňa 7. 11. 2012.

